

Transformarea unui centru comunal în centru urban microzonal

**Conf. dr. Ioan D. Adumitrăcesei, Mișu Belinche, primarul comunei
Podul Iloaiei**

(Iași)

Făurirea societății sociale multilateral dezvoltate presupune realizarea unei dezvoltări economico-sociale echilibrate atât la nivelul tuturor județelor, cât și în cadrul fiecărui județ, astfel încit să se asigure un nivel ridicat de civilizație materială și spirituală pentru întregul nostru popor. În acest scop, Congresul al XI-lea al partidului a stabilit că, în perioada 1976—1990, „se vor crea circa 300—400 noi centre orașenești, urmând ca, în jurul orașelor existente și al celor noi, să graviteze toate localitățile rurale”¹. Urmărind și infăptuirea acestui obiectiv, cincinalul 1976—1980, prevede că 120 centre comunale să devină orașe agroindustriale, iar pentru cincinalul viitor se preconizează urbanizarea altor circa 140 centre de comune.

Transformarea unui mare număr de centre comunale în centre urbane constituie unul din procesele principale ce caracterizează dezvoltarea economico-socială a fiecărui județ. În prezentul cincinal, în județul Iași, se conturează cinci noi centre urbane — Belcești, Podul Iloaiei, Răducăneni, Tîrbănești și Vlădeni². Tranziția de la calitatea de sat la cea de oraș și, totodată, de la calitatea de centru comunal la cea de centru microzonal este un proces deosebit de complex. Analiza principalelor aspecte ale acestui proces, pe exemplul localității Podul Iloaiei, poate fi utilă pentru dirijarea vastei activități menite să asigure formarea de noi centre urbane, nu numai în județul Iași, ci și în alte județe cu condiții aproximativ asemănătoare.

1. Acumularea unor premise de dezvoltare

Localitatea Podul Iloaiei este situată în central județului Iași, la distanță egală între municipiul Iași și orașul Tîrgu-Frumos. Totodată, poziția acestei așezări în cadrul județului este favorizată de legătura ei directă cu linia de cale ferată Iași-Pașcani³, cu drumul național 28 și cu drumurile județene 281 și 282. Poziția centrală în cuprinsul județului și poziția de nod important în sistemul său de comunicații evidențiază existența unor condiții avantajoase pentru transformarea localității Podul Iloaiei într-un centru urban microzonal.

Și condițiile de relief, climă și hidrografice sunt favorabile dezvoltării așezării Podul Iloaiei ca oraș. Fiind situat în Câmpia Moldovei și fiind în legătură cu unele din sursele de apă principale ale județului (râul Bahlui și lacul Podul Iloaiei), localitatea dispune de anumite condiții naturale corespunzătoare pentru intensificarea dezvoltării ei economico-sociale, pentru accentuarea urbanizării ei.

¹ Programul P.C.R. de făurire a societății sociale multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, București, Edit. politică, 1975, p. 86.

² Dintre cele cinci localități ce urmează a deveni, în actualul cincinal, noi centre urbane ale județului Iași, Podul Iloaiei se află într-un stadiu mai avansat, existând perspectiva de a fi prima localitate căreia i se va acorda statutul de nou oraș.

³ Pe această linie Podul Iloaiei reprezintă un nod, deoarece de aici pleacă linia de cale ferată spre Hîrlău.

„Viitorul social”, an VII, nr. 3, p. 466—473, București, 1978

Așezarea Podul Iloaiei dăinuie de foarte multă vreme, fiind atestată, pentru prima dată, printr-un document al domnitorului Stefan Tomșa al II-lea, datat 22 martie 1622. Este cert, însă, că apariția acestui sat este cu mult mai veche. Fiind situat într-o poziție geografică favorabilă, Podul Iloaiei a cunoscut, în decursul timpului, o anumită dezvoltare, atât în legătură cu practicarea agriculturii, cit și ca urmare a intensificării, aici, a schimbului de mărfuri⁴. Deși a dispus de unele condiții prielnice, evoluția localității Podul Iloaiei sub regimul burgoziesc a fost relativ lentă și sinuoasă.

În anii socialismului, s-au creat o serie de premise economico-sociale favorabile și pentru dezvoltarea comunei Podul Iloaiei, îndeosebi a centrului său de reședință⁵. *Care sunt principalele premise acumulate?*

În primul rînd, organizarea socialistă a vieții economico-sociale a satului. Prin crearea cooperativelor agricole de producție din comuna Podul Iloaiei și creșterea gradului de participare la muncă colectivă din cadrul său, a sporit și preocuparea țărănilor pentru amenajarea satului, incit acesta să asigure o conviețuire colectivă la un nivel tot mai ridicat. Totodată, statormicarea proprietății obștești asupra pământului și asupra celorlalte mijloace de producție folosite în agricultură a creat posibilitatea dezvoltării coordonate a întregii vieți a satului. Această posibilitate a început să fie fructificată prin elaborarea și aplicarea schiței de sistematizare a localității Podul Iloaiei.

În al doilea rînd, modernizarea agriculturii. În acest scop, în comuna Podul Iloaiei, a fost creată o stațiune pentru mecanizarea agriculturii, o stațiune de cercetări agricole, o stațiune de cercetări piscicole. Pe baza activității desfășurate de aceste unități și a creșterii preocupării țărănilor cooperatori pentru asimilarea noilor realizări ale științei și tehnicii agricole, s-a conturat tendința apropierea treptată a agriculturii practicate în comună de industrie, sub toate aspectele principale ale activității celor două ramuri. Pe măsura înaintării pe calea unei agriculturi moderne, s-au realizat pași însemnați în evoluția condițiilor de viață a locuitorilor comunei.

În al treilea rînd, extinderea activităților economice neagricole. În vederea utilizării unei părți din forța de muncă disponibilă, a valorificării unor resurse naturale și a poziției geografice, în comuna Podul Iloaiei, au fost create, pînă în 1975, cinci unități cu caracter industrial: două mori, un centru de vinificație, un gater și o cărămidărie. Totodată, în localitatea Podul Iloaiei, continuă să funcționeze un mare număr de ateliere meșteșugărești. Datorită poziției favorabile deținute în teritoriu și în rețeaua de comunicații, la Podul Iloaiei funcționează o bază de recepție a produselor agricole și un centru de semințe. Pentru satisfacerea necesităților populației, în cadrul comunei au fost înființate, pînă în 1975, 19 unități comerciale cu amănuntul, 6 unități de alimentație publică și 15 unități pentru prestarea diferitelor servicii. De asemenea, s-a extins rețeaua unităților social-culturale. Ca urmare a dezvoltării activităților neagricole, s-au creat noi resurse pentru ridicarea multilaterală a centrului comunal Podul Iloaiei, iar structura sa economico-socială a început să se apropie de cea specifică unui oraș.

În al patrulea rînd, îmbunătățirea condițiilor de locuit. Între recensăminteile din 1966 și 1977, în Podul Iloaiei s-au construit 212 locuințe noi, reprezentând 17% din fondul locativ al acestei așezări. În privința caracteristicilor dimensionale și a gradului de dotare, noile locuințe se apropie de locuința de tip urban. În 1975, 100 de locuințe erau grupate în clădiri cu două-trei nivele, unele avînd încălzire centrală. În același an, la rețeaua de distribuție a apei potabile erau racordate 774 locuințe, iar lungimea străzilor asfaltate și pietruite era de 5,9 km. Elementele menționate atestă desfășurarea unui proces amplu de urbanizare a localității Podul Iloaiei.

Pe baza premselor acumulate în anii socialismului, pînă în 1975, Podul Iloaiei a devenit o așezare cu caracter semiurban, deoarece în toate domeniile vieții sale economico-sociale se îngemănează trăsăturile ruralului cu cele ale urbanului. De asemenea, unele funcții îndeplinite de această localitate au început să depășescă cadrul comunei pentru care este reședință. În felul acesta, s-a creat perspectiva ca Podul Iloaiei să parcurgă un nou stadiu de dezvoltare: trecerea de la semiurban la urban și amplificarea funcțiilor sale în teritoriul înconjurător.

⁴ Un moment deosebit în viața acestei așezări l-a constituit întemeierea tîrgului de la podul de peste Bahlui, în 1818 (cind primește și numele de Podul Iloaiei).

⁵ Comuna Podul Iloaiei include, pe lîngă satul de reședință — Podul Iloaiei, încă patru sate: două cu perspective de dezvoltare — Budăi și Scobilteni — și două propuse pentru dezafectare — Cesișteni și Holm.

2. Intensificarea dezvoltării economico-sociale

Transformarea unei localități semiurbane într-un centru urban microzonal, într-un timp scurt, este posibilă numai pe baza accelerării dezvoltării economico-sociale a localității respective, prin alocarea unor importante investiții, precum și prin creșterea gradului de utilizare a tuturor resurselor materiale și umane de care dispune acea localitate. O asemenea evoluție o marchează cincinalul 1976-1980 în viața așezării Podul Iloaiei.

Din totalul investițiilor realizate în județul Iași în actualul plan cincinal, comunei Podul Iloaiei îi revine 408,7 milioane lei, ceea ce reprezintă 1,7%. Însă dimensiunea efortului de investiții este mai evidentă dacă privim acest efort în raport cu populația (tabelul 1).

Tabelul nr. 1

Investiție pe locuitor în perioada 1976-1980*

	Nivelul absolut (lei)	Nivelul relativ (%) **
Județul Iași	32 004	100
Comuna Podul Iloaiei	51 704	155

* Calculat după date de la C.P.T.J. Iași.

** Față de media pe județ = 100.

Se remarcă faptul că, în comuna Podul Iloaiei, investiția ce revine pe cap de locuitor este cu 55% mai mare decât media pe județ, ceea ce reliefă efortul sporit pentru popулarea centrului comunal. Majoritatea covîrșitoare a investițiilor destinate comunei Podul Iloaiei - 94% - sunt acoperite din fondurile statului⁶. Aceasta pune în evidență faptul că formația noilor centre urbane se realizează într-un sprînț masiv din partea statului nostru.

Cea mai mare parte a investițiilor alocate comunei Podul Iloaiei sunt destinate pentru accelerarea industrializării ei. Au început deja să se contureze primele coordonate ale zonei industriale a viitorului oraș. În acest cincinal, aici se realizează trei obiective importante aparținând metalurgiei și construcțiilor de masini: secția pentru colectarea și presarea deșeurilor metalice, întreprinderea pentru reparat autobuze și autocamioane grele și secția pentru valorificarea deșeurilor metalice. Totodată, în localitatea Podul Iloaiei, continuă să se dezvolte industria alimentară, prin construirea unei mori și a unui centru de vinificație, prin crearea unui complex pentru pui de carne și prin extinderea unor activități industriale în cadrul C.A.P.

Nivelul de dezvoltare industrială la care va ajunge comuna Podul Iloaiei la sfîrșitul actualului cincinal este reflectat, în mod sintetic, prin producția pe locuitor (tabelul 2).

În comuna Podul Iloaiei, deși nivelul absolut al producției industriale pe locuitor cunoaște o anumită creștere, nivelul relativ al acestui indicator se reduce, deoarece cele mai importante obiective industriale construite în acest cincinal vor intra în funcțiune în cincinalul viitor.

Tabelul nr. 2

Producția industrială pe locuitor *

Indicatorul	Județul Iași		Comuna Podul Iloaiei	
	1975	1980	1975	1980
Nivelul absolut (lei, în prețuri 1963)	25 966	40 458	8 338	10 592
Dinamica (% 1980/1975)		156		127
Nivelul relativ (față de media pe județ)	100	100	32,1	26,2

* Calculat după date de la D.J.S. Iași și C.P.T.J. Iași.

** Calculat după date de la C.P.T.J. Iași și D.J.S. Iași.

⁶ Fondurile cooperativelor și contribuția populației reprezintă 6% din investițiile comunei.

Totodată, nivelul relativ al producției industriale pe locitor prevăzut pentru 1980 evidențiază necesitatea continuării în ritm susținut a procesului de industrializare a localității Podul Iloaiei, deoarece aceasta va deveni, în mod efectiv, un centru polarizator față de microzona înconjurătoare, pe măsură ce va crește, îndeosebi, potențialul său industrial. În cadrul procesului de industrializare a acestui centru, pentru cincinalul următor, se impune și crearea unor locuri de muncă pentru utilizarea forței de muncă feminine, deoarece unitățile industriale realizate sau prevăzute pînă în prezent, asigură ocuparea, îndeosebi, a bărbaților.

În economia comunei Podul Iloaiei, agricultura continuă să dețină un loc important, fiind reprezentată de patru unități principale: cooperativa agricolă de producție, stațiunea pentru mecanizarea agriculturii, stațiunea de cercetări agricole și stațiunea de cercetări piscicole. Preocupările existente în aceste unități pentru valorificarea superioară a condițiilor pedoclimatice de care dispune comuna, pentru promovarea largă a progresului științifico-tehnic, pentru îmbunătățirea organizării producției și a muncii, conduc la o agricultură tot mai intensivă. Ca urmare, a devenit o constantă obținerea unor producții la hecitar superioare mediilor județene (tabelul 3).

Tabelul nr. 3

Producție medie la ha la principalele culturi *

Cultura	Județul Iași		Comuna Podul Iloaiei			
	(kg)	1975	1980	Nivel absolut	Nivel relativ **	
				(kg)	1975	1980
Grâu	1 810	3 104	2 800	3 200	155	103
Porumb	2 020	3 657	3 420	4 020	169	109
Floarea soarelui	980	1 802	1 135	2 000	128	111
Steagia de zahăr	17 970	36 031	17 347	40 000	97	111

* Calculat după date de la D.J.S. Iași și C.P.T.J. Iași.

** Față de media pe județ = 100.

În cincinalul actual, și în unele sectoare ale zootehnicii, se realizează randamente ce depășesc media pe județ. Astfel, producția medie de lapte pe o vacă va fi, în 1980, de 2 750 litri în comuna Podul Iloaiei, față de 2 388 litri pe întreg județul Iași.

Dezvoltarea serviciilor (în sensul cel mai larg atribuit acestui sector) ocupă un loc deosebit de important în procesul de transformare a centrului comunei Podul Iloaiei într-un centru urban microzonal. Având în vedere caracterul preponderent agrar al microzonei înconjurătoare și poziția deținută în rețeaua feroviară și rutieră a județului, în acest centru se amplifică serviciile cu caracter productiv, legate de activitatea unităților agricole. În acest sens, în actualul cincinal, se dezvoltă centrul de semințe și baza de recepție a produselor agricole, se creează o secție pentru condiționarea semințelor. În același timp, la Podul Iloaiei se extind rapid serviciile destinate a satisfacției nevoile populației din comună și chiar de pe o arie mai largă. Activitatea comercială desfășurată aici este ceva mai intensă decât pe ansamblul județului (tabelul 4).

Tabelul nr. 4

Desfacerile de mărfuri cu smântană pe locuitor *

Indicatorul	Județul Iași		Comuna Podul Iloaiei	
	1975	1980	1975	1980
Nivelul absolut (lei)	5 418	7 214	4 869	6 556
Dinamica (% 1980/1975)		133		135
Nivelul relativ (față de media pe județ)	100,0	100,0	89,9	90,1

* Calculat după date de la D.J.S. Iași și C.P.T.J. Iași.

În acest cincinal, se va construi o unitate mixtă (însinind 5 mii mp.) pentru presta-rea diferitelor servicii către populație. Totodată, organele locale se ocupă de modernizarea pieții comunale și a oborului din Podul Iloaiei, pentru a se valorifica în mod corespunzător tradițiile vechiului tîrg săptămînal.

Din aspectele prezentate cu privire la dezvoltarea economico-socială a localității Podul Iloaiei rezultă că aceasta devine un centru urban cu profil complex. În cadrul său, se imbină activitățile industriale, agricole și de servicii. Actualul cincinal accentuează modificarea proporției dintre cele trei mari sectoare de activitate, îndeosebi în favoarea industriei, ceea ce se reflectă în evoluția cunoscută de populația ocupată (tabelul 5).

Tabelul nr. 5

Structura populației ocupate (%) *

Grupa de ramuri	Județul Iași			Comuna Podul Iloaiei		
	1966	1975	1980	1966	1975	1980
Total ramuri	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Industria-construcții	15,0	30,1	36,8	12,1	25,4	50,3
Agricultură	66,1	48,0	37,3	51,9	35,6	23,0
Servicii	18,9	21,9	25,9	26,0	39,0	26,7

* Calculat după: Recensămîntul populației și locuințelor din 15 martie 1966; date de la C.P.T.J. Iași.

Profilul economico-social la care va ajunge Podul Iloaiei în 1980 atestă că localitatea cunoaște profunde transformări structurale, desfășurate cu o intensitate mai pronunțată decît pe ansamblul județului. Trecerea de la o structură intemeiată pe activități agricole și neagrile în proporții aproximativ egale la o structură în care activitățile neagrile devin preponderente, va avea implicații favorabile asupra nivelului și modului de viață a multor familii.

3. Evoluția populației și ameliorarea cadrului construit

În anii socialismului, localitatea Podul Iloaiei a înregistrat o dinamică a populației superioară celei corespunzătoare pe întreaga comună. În cincinalul actual, această tendință se accentuează. Ca urmare, ponderea localității în populația comunei a sporit mereu, estimându-se că, în anul 1980, va depăși trei pătrimi (tabelul 6).

Tabelul nr. 6

Evoluția populației localității Podul Iloaiei *

Indicatorul	1956	1966	1977	1980**
Numărul de locuitori	3 053	4 393	5 256	7 000
Ritmul mediu anual de creștere (%)	3,70	1,65	7,40	
Ponderea în populația comunei Podul Iloaiei (%)	61,7	67,7	70,9	77,8

* Calculat pe baza datelor de la recensămînt.

** Estimări

Pe baza evoluției demografice cunoscute, Podul Iloaiei se numără astăzi printre satele de talie foarte mare (avînd peste 5 000 locuitori). La dimensiunea populației înregistrată la ultîmul recensămînt — 5 256 locuitori — este posibilă atîț desfășurarea pe scară largă a unor activități economice variate, cît și realizarea eficientă de dotări social-culturale și tehnico-edilitare.

Înă la începutul actualului cincinal, populația așezării Podul Iloaiei a crescut mai ales pe baza sporului natural⁷. Este de așteptat ca accentuarea cresterii populației acestei localități să aibă loc și pe seama sporului migrator, provenit, îndeosebi, din celelalte sate componente ale comunei. Dacă în cincinalul trecut s-a manifestat o tendință de încreștere a dinamicii populației din aceste sate, în cincinalul actual, tendința de stagnare sau chiar de scădere a populației din unele sate componente ale comunei Podul Iloaiei este în favoarea concentrării populației în viitorul centru urban. O asemenea tendință va amplifica cerințele cu privire la dezvoltarea cadrului construit al localității Podul Iloaiei.

Între ultimele două recensăminte, fondul de locuințe din Podul Iloaiei a cunoscut o anumită ameliorare (tabelul 7).

Tabelul nr. 7

Situată fondului de locuințe din localitatea Podul Iloaiei*

Indicatorul	1966	1977	% 1977/1966
Nr. de locuitori	4 393	5 256	120
Nr. de locuințe	1 037	1 249	120
Nr. camerelor de locuit	2 134	2 722	128
Suprafața camerelor de locuit — mp.	27 889	34 515	124
Nr. de persoane/locuință	4,24	4,21	99
Nr. camere/locuință	2,06	2,18	106
Nr. de persoane/cameră	2,06	1,93	94
Suprafață/cameră — mp.	13,07	12,68	97
Suprafață de cameră/persoană — mp.	6,35	6,67	103

* Calculat pe baza datelor de la recensăminte.

Reducerea gradului de aglomerare a locuințelor, evidențiată de indicatorii cuprinși în tabelul 7, este rezultatul construirii, în ultimii ani, a unui număr însemnat de clădiri de locuit cu caracteristici dimensionale superioare față de vechile clădiri. În localitatea Podul Iloaiei există încă numeroase locuințe necorespunzătoare dimensional și cu un grad înalt de uzură, ceea ce constituie o moștenire nefavorabilă pentru viitorul oraș. Îmbunătățirea radicală a condițiilor de locuit din Podul Iloaiei începe, de fapt, în actualul cincinal, prin construirea, din fondurile statului, a celor 400 de apartamente, grupate în clădiri cu mai multe nivele, dotate cu instalații de apă potabilă, canalizare și termoficare. Este deosebit de semnificativ faptul că aproximativ o cincime din populația viitorului centru urban va trăi în locuințele realizate în cursul acestui cincinal.

Paralel cu amplificarea construcțiilor de locuințe, în acest cincinal, la Podul Iloaiei, se vor extinde rețelele de apă potabilă și de canalizare, va începe modernizarea rețelei stradale. De asemenea, se vor extinde dotările social-culturale ale localității. Spațiul de învățămînt se va îmbogăți cu 16 noi săli de clasă. Prin darea în folosință a unui complex comercial modern și prin construirea unei mari unități pentru prestări de servicii se asigură condiții tot mai bune pentru satisfacerea nevoilor populației. În același timp, factorii de răspundere locali milităzează pentru realizarea a noi proiecte: două creșe cu 120 locuri, un club pentru tineret, un stadion și o bază de agrement la lacul Podul Iloaiei⁸.

Actualul cincinal constituie, în fapt, și prima etapă de transpunere în viață a schiței de sistematizare a localității Podul Iloaiei. Prin întreaga activitate de construcții desfășurată se asigură modernizarea treptată a cadrului construit, astfel încât de elementele modulului de viață urbană să beneficieze o parte crescindă a populației.

⁷ Pe ansamblul comunei Podul Iloaiei, în perioada 1971—1975, mișcarea migratorie a înregistrat un sold negativ de 173 persoane.

⁸ Realizarea acestui obiectiv va spori posibilitățile de recreere și pentru populația municipiului Iași, deplasarea spre acest punct fiind deosebit de lăsicioasă.

4. Conturarea unor funcții polarizatoare

Datorită dezvoltării economico-sociale cunoscute, precum și datorită poziției devenite de teritoriu în rețeaua căilor de comunicații, relațiile dintre Podul Iloaiei și localitățile din microzona înconjurătoare se intensifică și devin tot mai variate. În acest context, au început să se profileze unele funcții polarizatoare ale viitorului centru urban. *Care sunt acestea?*

Pe primul plan se situează influența exercitată de localitatea Podul Iloaiei asupra dezvoltării agriculturii de pe raza consiliului intercooperațist având sediul aici⁹ și chiar de pe un spațiu mai întins. Această influență se realizează prin coordonarea activității cooperativelor agricole de producție din cadrul microzonelui, urmărindu-se fructificarea avantajelor specializării și concentrării producției, în funcție de condițiile cele mai favorabile de care dispune fiecare cooperativă. De asemenea, influența localității Podul Iloaiei asupra agriculturii din spațiul înconjurător se manifestă prin activitățile desfășurate de o serie de unități cu sediul în această localitate: stațiunea de mecanizare a agriculturii, centrul de semințe, dispensarul veterinar, baza de recepție a produselor agricole, stațiunea de cercetări agricole, stațiunea de cercetări piscicole.

Tot mai multe localități apropiate de Podul Iloaiei au început să graviteze spre acest centru și în privința utilizării unei părți din forță de muncă disponibilă. În acest sens, este edificatoare analiza întreprinsă asupra provenienței personalului muncitor ce activează în comuna Podul Iloaiei (tabelul 8).

Tabelul nr. 8

*Repartizarea personalului muncitor ocupat în comuna Podul Iloaiei, în anul 1976 **

Ramură	Total personal	Nr. personal din :		Ponderea în total personal	
		Com. Podul Iloaiei	Alte localități	Com. Podul Iloaiei	Alte localități
Total activități	1 548	883	666	57,0	43,0
Industrie	244	92	152	37,7	62,3
Agricultură	610	339	271	55,6	44,4
Silvicultură	46	8	38	17,4	82,6
Transporturi-telecomunicații	102	37	65	36,3	63,7
Circulația mărfurilor	183	168	15	91,8	8,2
Învățămînt	211	131	80	62,1	37,9
Ocrotirea sănătății	89	65	24	73,0	27,0
Alte activități	64	43	21	67,2	32,8

* Calculat pe baza datelor culese de la unitățile economico-sociale din comuna Podul Iloaiei.

Se remarcă faptul că, încă în anul 1976, o parte importantă din personalul muncitor folosit în comuna Podul Iloaiei provine din alte localități. Celor cinci comune apropiate, aparținând de consiliul intercooperațist Podul Iloaiei, le revine peste o cincime din acest personal. Este de așteptat ca, pe măsură amplificării activității de construcții și a extinderii activității industriale în localitatea Podul Iloaiei, o parte crescăndă din forță de muncă disponibilă a comunelor menționate să graviteze spre această localitate. Aceasta va constitui un efect favorabil pentru microzonă, deoarece va limita navelismul pe distanțe mai mari, îndeosebi spre municipiul Iași.

Podul Iloaiei se profilează și ca un centru comercial microzonal. În anul 1976, la unitățile comerciale din această localitate s-au efectuat circa 7 000 cumpărături de către locuitori aparținând celor cinci comune ale microzonei, iar unitățile prestatore de servicii au fost folo-

⁹ Consiliul intercooperațist Podul Iloaiei include șase comune: Erbiceni, Mădirjac, Podul Iloaiei, Popești, Românești și Sinești. Aceste comune cuprind, la rîndul lor, 23 de sate. Este consiliul intercooperațist cu raza cea mai întinsă de acțiune din județul Iași.

site de circa 1 100 locuitori din comunele menționate. De asemenea, la tîrgul săptămînal ce se ține aici, în același an, au participat peste 100 000 de cetățeni din 30 de sate.

Podul Iloaiei se conturează și ca un centru de polarizare în domeniul invățămîntului (tabelul 9).

Tabelul nr. 9

Răspartizarea elevilor caprinși în unitățile de invățămînt din comună Podul Iloaiei, în anul 1976-1977*

Unitatea de invățămînt	Clasa	Total elevi	Nr. elevilor din :		Ponderea în total elevi	
			Com. Podul Iloaiei	Alte loca- lități	Com. Podul Iloaiei	Alte loca- lități
Scoala generală	8-9	108	70	38	64,8	35,2
Liceul agricol	9-12	578	25	553	4,3	95,7
Casa de copii	8	95	15	80	15,8	84,2
TOTAL		781	110	671	14,1	85,9

* Calculat pe baza datelor culese de la unitățile de invățămînt din comună Podul Iloaiei.

Faptul că din totalul elevilor luati în analiză, 86% provin din alte localități evidențiază rolul ce revine unităților școlare din Podul Iloaiei, îndeosebi celor de specialitate, în pregătirea tineretului din microzona înconjurătoare.

Prin unitățile sanitare pe care le posedă — un spital cu 100 de paturi, o circumscriptie sanitată și o farmacie — Podul Iloaiei exercită o anumită influență în teritoriu și în domeniul ocrotirii sănătății. În acest sens, este semnificativ faptul că, în anul 1976, peste 58% din persoanele care au beneficiat de serviciile spitalului din acest centru au provenit din alte localități.

Aspectele analizate reliefază că localitatea Podul Iloaiei devine un centru polarizator microzonal, cu multiple funcții în teritoriul în care este situată. Este neindoielnic că, în perspectiva anului 1980, tendințele de polarizare deja conturate se vor accentua, că viitorul oraș va prelua o parte crescîndă din influența pe care o exercită astăzi municipiul Iași în microzona Podul Iloaiei.

★

Procesul de transformare a unui centru comunal în centru urban microzonal, pe care-l parcurge localitatea Podul Iloaiei, se caracterizează nu numai prin amploare și complexitate, ci și prin faptul că el se desfășoară în mod constinent. Acest proces este rezultatul griji permanentă a partidului pentru asigurarea unei orientări juste a investițiilor în profil teritorial, astfel încît toți cetățenii țării noastre să poată beneficia de condiții civilizate de viață. Procesul de înnoire multilaterală cunoscut de Podul Iloaiei reprezintă una din numeroasele concretizări a concepției partidului, a secretarului său general, potrivit căreia „fiecare localitate trebuie să devină un puternic centru economic și social, în stare să asigure locuitorilor săi condiții optime de viață din toate punctele de vedere”¹⁰. De asemenea, procesul menționat este rezultatul preocupării tuturor factorilor de răspundere locali, ai eforturilor depuse de toți locuitorii pentru fructificarea tuturor posibilităților de transformare a unei străvechi așezări într-un centru urban modern, cu un rol crescînd în microzona înconjurătoare.

¹⁰ Nicolae Ceaușescu, *Cuvîntare la Plenara comună a C.C. al P.C.R. și C.S.D.E.S.R., din 29 iulie 1974*, București, Edit. politică, 1974, p. 19.